

UZASADNIENIE

Powód T. K. (1) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) P – (...) and A. A. w G. (dalej: J&P. A.) kwoty 56.859, 26 zł tytułem odsetek od nieterminowych płatności wraz z odsetkami od zaległych odsetek od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu wskazano, iż powód zawarł z pozwanym umowę nr (...) z dnia 16 grudnia 2009 roku, na podstawie której wystawił pozwanemu faktury VAT. Pozwany zapłacił należności wynikające z przedmiotowych faktur VAT, jednakże zapłata nie została dokonana w przewidzianym przez strony terminie (pozew k. 4-8).

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż należności wynikające z faktur VAT przedłożonych przez powoda do pozwu nie zostały zapłacone z opóźnieniem. Jednocześnie zakwestionował przyjęte przez powoda okresy, za które wyliczone zostały odsetki dochodzone niniejszym pozvem jak również sposób ich naliczania. W dalszej kolejności pozwany zgłosił ewentualny zarzut potrącenia, wskazując, iż pozwanemu przysługuje w stosunku do powoda wierzytelność wzajemna w kwocie 158.233, 42 zł (odpowiedź na pozew k. 97-101).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pomiędzy pozwanym jako generalnym wykonawcą, a powodem jako podwykonawcą zawarta została umowa o roboty budowlane w ramach zadania inwestycyjnego (...) na odcinku Al. (...) w W. ...” (umowa – k. 18-41).

Z tytułu wykonanych prac powód wystawił następujące faktury VAT:

- nr (...) z dnia 13 stycznia 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 16 stycznia 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 15 lutego 2012 roku;
- nr (...) z dnia 10 lutego 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 10 lutego 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 12 marca 2012 roku;
- nr (...) z dnia 15 marca 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 16 marca 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 16 kwietnia 2012 roku;
- nr (...) z dnia 30 marca 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 30 marca 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 30 kwietnia 2012 roku;
- nr (...) z dnia 30 kwietnia 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 7 maja 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 6 czerwca 2012 roku;
- nr (...) z dnia 11 maja 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 14 maja 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 13 czerwca 2012 roku;
- nr (...) z dnia 24 maja 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 25 maja 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 25 czerwca 2012 roku;
- nr (...) z dnia 31 maja 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 1 czerwca 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 2 lipca 2012 roku;
- nr (...) z dnia 2 lipca 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 3 lipca 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 2 sierpnia 2012 roku;

- nr (...) z dnia 31 sierpnia 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 6 września 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 6 października 2012 roku;
- nr (...) z dnia 31 października 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 5 listopada 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 5 grudnia 2012 roku;
- nr (...) z dnia 31 października 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 5 listopada 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 5 grudnia 2012 roku;
- nr (...) z dnia 31 października 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 7 listopada 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 7 grudnia 2012 roku;
- nr(...) z dnia 19 listopada 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 22 listopada 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 22 grudnia 2012 roku;
- nr(...) z dnia 30 listopada 2012 roku, doręczona stronie pozwanej w dniu 10 grudnia 2012 roku, której termin płatności upłynął w dniu 9 stycznia 2013 roku(faktury VAT k. 42-56).

Faktury te zostały zapłacone z opóźnieniem – tj.

- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 6 marca 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 28 marca 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 7 maja 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 7 maja 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 18 czerwca 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 24 lipca 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 24 lipca 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 4 września 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 5 września 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 17 grudnia 2012 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 21 lutego 2013 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 21 lutego 2013 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 21 lutego 2013 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 21 lutego 2013 roku;
- faktura VAT nr (...) roku, w dniu 17 maja 2013 roku.

(faktury VAT k. 42-56, noty odsetkowe k. 57-61).

Faktury były doręczane pozwanemu wraz z protokołami odbioru wykonanych robót. Protokoły zostały podpisane przez kierownika robót mostowych- przedstawiciela (...) P (...). Zakres kwotowy określony w protokołach jest tożsamy z kwotą, która widnieje na fakturach VAT(protokoły odbioru wykonanych robót k. 205-206, k. 210-211, k. 214-215, k.

218-219, k. k. 222-223, k. 226-227, k. 231-232, k. 235-236, k. 241-242, k. 246-247, k. 250-251, k. 254- 255, k. 258-259, k. 264-265, k. 269-270).

Pismem datowanym na dzień 29 lipca 2014 roku T. K. (1) wezwał (...) P (...) do zapłaty kwoty 55.201, 40 zł. W uzasadnieniu wskazano, iż w.w kwota wynika z dołączonych not odsetkowych (pismo k. 67-68).

Ostatecznym, przedsądowym wezwaniem do zapłaty T. K. (2) wezwał J&P. A. do zapłaty kwoty 56.859, 26 zł tytułem należności odsetkowych wynikających z nieterminowej zapłaty za faktury VAT (pismo k. 71-72).

Powód naliczył odsetki od wskazanych nieterminowych płatności w wysokości 56.859,26 zł.

Powód ukończył roboty budowlane z opóźnieniem, bowiem pomimo zobowiązania ukończenia ich do dnia 16 listopada 2012 roku, ostatecznie roboty zakończono w dniu 30 listopada 2012 roku (aneks nr (...) do umowy z dnia 16 grudnia 2009 roku, protokół odbioru wykonanych robót k. 159-160, świadectwo płatności podwykonawcy k. 161, tabela rozliczeniowa k. 162, zestawienie wykonanych prac nr 2 k. 163).

Spółka (...) wezwała T. K. (1) do zapłaty kwoty 158.244,42 zł tytułem kary umownej za opóźnienie w ukończeniu robót budowlanych (pismo k. 164-165).

Powołany wyżej stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o wskazane dokumenty, które nie budziły wątpliwości co do wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w części tj. co do kwoty 55.826, 06 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz odsetki ustawowe od kwoty 1.033,20 zł od dnia 21 stycznia 2015 roku do dnia 1 lipca 2015 roku.

Strona powodowa dochodziła od strony pozwanej odsetek za nieterminowe płatności faktur wskazanych w pozwie. Bezsporny pomiędzy stronami był fakt zawarcia umowy z dnia 16 grudnia 2009 roku o roboty budowlane, fakt, iż roboty objęte fakturami VAT dołączonymi do pozwu zostały wykonane jak również, iż należności wynikające w.w faktur VAT zostały w całości uiszczone przez stronę pozwaną. Spór dotyczył jedynie kwestii opóźnienia w zapłacie należności oraz dokonania potrącenia z dochodzonej należności odsetkowej tytułem kary umownej wobec nieterminowego wykonania robót.

Podstawą prawną żądania powoda jest przepis art. 481 § 1 i 2 k.c. Zgodnie ze wskazanymi przepisami jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wiarygodność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Ponieważ w umowie między stronami nie określono odsetek umownych zastosowanie mają odsetki ustawowe.

Wobec żądania powoda w pierwszej kolejności należało ustalić termin płatności przedmiotowych faktur VAT.

Zgodnie z § ust. 8 umowy z dnia 16 grudnia 2009 roku zapłata faktury VAT nastąpi w ciągu 30 dni licząc od daty ich doręczenia z uwzględnieniem wymogów i wraz z dokumentami o których mowa w ust. 6 niniejszego paragrafu.

W dalszej kolejności należy wskazać, iż strona powodowa przedstawiła faktury, na których widnieją prezentaty strony pozwanej. Daty doręczenia faktur, od których należy liczyć terminy 30 dniowe na spełnienie świadczenia widnieją na prezentatach na fakturach, w których wskazana jest firma pozwanego. Nie budzi wątpliwości, iż pochodzą one od pozwanego, zresztą pozwany nie zakwestionował autentyczności owych pieczęci. Podpis czy też jego brak nie ma tu znaczenia. Sama pieczęć świadczy o tym, że dokument został przyjęty przez pozwanego (np. w jego sekretariacie, a co za

tym idzie przez osobę czynną w lokalu przedsiębiorcy). Wobec powyższego terminy płatności zostały określone przez powoda prawidłowo. Okres opóźnienia także nie budzi wątpliwości, wynika z niebudzących wątpliwości wystawionych przez powoda not odsetkowych. Należy wskazać, iż pozwany nie kwestionował faktu dokonania wpłaty należności w terminach wskazanych przez powoda. Pozwany jedynie kwestionował określony przez powoda termin płatności.

Do faktur zostały dołączone protokoły odbioru, podpisane przez kierownika robót mostowych J&P. A., a więc właściwego przedstawiciela strony pozwanej, będące zarazem podstawą wystawienia faktur VAT. W ocenie Sądu związek w.w. protokołów z fakturami jest nierozzerwalny. Wynika to z faktu, iż zakres rzeczowy i wartościowy określony na protokołach odbioru odpowiada w pełni wartościom widniejącym na fakturach VAT. Należy zaakcentować, iż strona powodowa nie mogłaby określić wartości faktur, gdyby wcześniej nie został w odpowiedni sposób zatwierdzony zakres robót określony wartościowo i ilościowo na protokołach odbioru.

Mając powyższą argumentację na uwadze należy w sposób klarowny wskazać, iż powód wykazał dochodzone niniejszym pozwem opóźnienie w zapłacie należności wynikających z dołączonych faktur VAT.

Odnosząc się do uwag strony pozwanej dotyczących konieczności zatwierdzenia robót przez inwestora, należy wskazać na warunki szczególne do umowy podstawowej z dnia 16 grudnia 2009 roku, a w szczególności na § 15 ust. 6 i 7, na który powoływała się strona pozwana, wskazując, iż nie została jej doręczona stosowna dokumentacja, wynikająca z ustaleń poczynionych w umowie.

Zgodnie z § 15 ust. 6 „rozliczenie robót nastąpi na podstawie dokumentów rozliczeniowych tj. protokołów odbioru wykonanych robót zawierających w szczególności wykaz postępu robót oraz rozliczenia robót, zatwierdzonych przez przedstawiciela generalnego wykonawcy(...) oraz przejściowych świadectw płatności (...)”, z kolei zgodnie z ust. 7 „przejściowe świadectwo płatności na rzecz podwykonawcy będzie wystawione przez generalnego wykonawcę po uprzednim zatwierdzeniu ilości robót wykonanych przez podwykonawcę- co następuje w formie wystawienia przez nadzór inwestora przejściowego świadectwa płatności na rzecz generalnego wykonawcy (...). Powyższy zapis na zastosowanie tylko do robót podlegających zatwierdzeniu ze strony nadzoru.

Należy wskazać, iż w.w § 15 ust. 7 zawiera zapis wyłączający konieczność udziału nadzoru inwestora w wystawianiu świadectwa płatności, w przypadku gdy roboty budowlane nie podlegają zatwierdzeniu ze strony nadzoru.

Pozwany nie wykazał jednak, iż w niniejszym przypadku roboty wykonywane przez powoda podlegały zatwierdzeniu przez nadzór inwestorski. Zdaniem Sądu, to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, iż roboty miały taki charakter, a co za tym idzie dla realizacji płatności wymagany był udział Inwestora (przejściowe świadectwo płatności wystawione z udziałem powyżej wskazanego podmiotu). Z kwestii zatwierdzenia prac przez inwestora, pozwany wywodził pozytywne skutki prawne, gdyż powodowało to z całą pewnością pewne wydłużenie terminu płatności w odróżnieniu od sytuacji, gdy do zapłaty wystarczał tylko sam protokół generalnego wykonawcy (taka też była praktyka między stronami). Tym bardziej, iż charakter prac m. in. prace rozbiórkowe, wskazywał na to, iż nie były one pracami, które ulegały zakryciu bądź zanikowi, do których sprawdzenia potrzebny był udział inwestora (art. 22 pkt 7 Prawa Budowlanego)

W ocenie Sądu pozwany w toku niniejszego postępowania nie zaoferował żadnego dowodu, z którego wynikałby odmienne wnioski.

Przechodząc do kwestii potrącenia, podnieść należy, iż zarzut ten okazał się częściowo uzasadniony. Przy czym nie ma znaczenia, na jakim etapie postępowania został zgłoszony niniejszy zarzut. Badając zasadność w.w zarzutu Sąd zwrócił uwagę na fakt, iż strona powodowa nie zgłosiła żadnych zarzutów merytorycznych, w szczególności nie przedstawiła żadnego dowodu wskazującego na terminowe wykonanie robót budowlanych. Zgodnie z § 22 ust. 1 pkt 3 umowy z dnia 16 grudnia 2009 roku „podwykonawca zobowiązany jest do zapłaty generalnemu wykonawcy kary umownej w przypadku opóźnienia w dotrzymaniu określonego w umowie terminu zakończenia robót w wysokości 0,2 % wynagrodzenia (brutto) określonego w § 14 umowy, za każdy dzień opóźnienia”. Po przeanalizowaniu całości materiału dowodowego Sąd doszedł do wniosku, iż w istocie doszło do wykonania prac objętych jedną fakturą VAT

po umówionym terminie. Jednakże w ocenie Sądu niezasadnym byłoby ustalać wysokość kwotową kary umownej od całości wynagrodzenia umówionego pomiędzy stronami. Zdaniem Sądu karę umowną należało określić w stosunku do części prac, które zostały wykonane po terminie, i które zostały wykazane przez stronę pozwaną (protokół odbioru wykonanych robót k. 159-160, świadectwo płatności podwykonawcy k. 161). Trudno przyjąć, iż w sytuacji gdy dochodzi do opóźnienia nieznacznej części prac, odbieranych etapowo, iż karę umowną należy liczyć od całości umówionego wynagrodzenia. Tym bardziej, iż umowa ze swej istoty dotyczyła różnych elementów, różnych etapów, części, zaś ich istotna część zarówno rzeczowa, jak też wartościowa została wykonana w terminie. Liczenie kary umownej od całości wynagrodzenia musi się spotkać z oceną poprzez pryzmat art. 484 § 2 k.c., tj. dokonaniem miarkowania kary umownej z uwagi na to, iż zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane (już samo żądanie obowiązanego nieuwzględnienia kary umownej, stanowi w sobie ewentualny wniosek o jej miarkowanie). Niewątpliwie biorąc pod uwagę zakres wykonanych prac w terminie, niewielki ułamek prac po terminie, przepis art. 484 § 2 k.c. wskazywał na dokonanie obliczenia kary od wartości prac przeterminowanych. Tym bardziej, iż pozwany nie wykazał, iż wskazane prace były na tyle istotne, iż ich wykonanie z niewielkim opóźnieniem miało znaczenia dla całości prac zleconych powodowi.

Co do samego obwarowania opóźnienia karą umowną, wskazać należy iż zakres odpowiedzialności z tytułu pokrycia szkody pokrywa się z zakresem odpowiedzialności dłużnika za niewykonanie czy też nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c.), to zwrócić należy uwagę, iż tylko wtedy, gdy strony nie skorzystają np. z rozszerzenia tej odpowiedzialności, co przewiduje przepis art. 473 § 1 k.c. Zgodnie z tą normą dłużnik może przez umowę przyjąć odpowiedzialność za niewykonanie lub za nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu oznaczonych okoliczności, za które na mocy ustawy odpowiedzialności nie ponosi. Tak więc strony mogły określić w umowie, że wykonawca ponosić będzie także odpowiedzialność za opóźnienie, mimo że według ogólnej regulacji art. 471 k.c. ponosił odpowiedzialność za zwłokę. Strony oznaczyły w sposób precyzyjny rozszerzenie odpowiedzialności posługując się pojęciem opóźnienie. Zgodnie z aprobowanym przez sąd orzekający wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002 r., IV CKN 1553/00, Lex nr 78326 W umowie można wskazać, że dłużnik ma odpowiadać za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu ściśle określonych okoliczności przypadkowych, a nawet za siłę wyższą, należy jednak te okoliczności oznaczyć. W wyroku zaś Sądu Najwyższego z dnia 27.06.2003 r., Lex nr 251531, czytamy, iż przepis art. 473 k.c. jednoznacznie pozwala na to, aby krąg okoliczności, o których mowa w art. 471 k.c. został przez ustawę lub umowę stron rozszerzony. Za jak najbardziej dopuszczalną, na tle wspomnianych przepisów, uznać więc należy możliwość, iż odszkodowanie za nienależyte wykonanie umowy może przysługiwać wierzycielowi jeżeli niewykonanie lub nienależyte wykonanie będzie następstwem innych okoliczności, niż tylko zawinione zachowanie dłużnika. Nie ma też żadnych przeszkód, aby strony umówiły się, że odszkodowanie to przybierze, również i wtedy, postać kary umownej. Podgląd ten sąd orzekający również podziela.

Zgodnie z powyższym wartość prac opóźnionych wyniosła 36. 898, 93 zł wobec powyższego kara umowa wyniosłaby 73, 80 zł za każdy dzień opóźnienia (0,2 % z 36.898, 93 zł). Zgodnie z ustaleniami poczynionymi w aneksie nr (...) do umowy z dnia 16 grudnia 2009 roku (k. 159-160) powód był zobowiązany do ukończenia robót do dnia 16 listopada 2012 roku, całkowite zakończenie robót miało miejsce w dniu 30 listopada 2012 roku (świadectwo płatności podwykonawcy k. 161, tabela rozliczeniowa k. 162, zestawienie wykonanych prac nr 2 k. 163). Z powyższego wynika, iż opóźnienie powoda wyniosło 14 dni, a więc karę umowną należy określić na kwotę 1.033,20 zł (14 x 73, 80). Powyższą kwotę należało więc potrącić na mocy art. 499 k.c., który stanowi, iż potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Mając na uwadze powyższą argumentację należy uznać, iż powództwo było zasadne co do części roszczenia tj. co do kwoty 55.826, 06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 1.033,20 zł od dnia 21 stycznia 2015 roku do dnia 1 lipca 2015 roku, na podstawie art. 481 k.c. Odsetki od tej ostatniej kwoty naliczono zgodnie z art. 499 k.c. Biorąc pod uwagę termin wymagalności kary umownej zgodnie z art. 455 k.c. w dniu 1 lipca 2015 r. (zgodnie z wezwaniem do zapłaty), do tego dnia należało naliczyć odsetki.

O dalszych odsetkach orzeczono na podstawie art. 482 k.c.

O kosztach sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 2 k.p.c. Oddalenie powództwa nastąpiło co do nieznaczej części roszczenia, zatem całością kosztów sąd obciążył pozwanego. Na należne powodowi koszty złożyły się opłata sądowa od pozwu i koszty zastępstwa procesowego według stawki minimalnej wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa.

W punkcie IV Sąd orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

ZARZĄDZENIE

(...).